

❖ Год малой радзімы

Развіццё турызму – адзін з прыярэтычных накірункаў сацыяльна-еканамічнага развіцця Беларусі. Статыкі волыт многіх краін паказвае, што турыстычна галіна сапраўды можа ўносіць значны ўклад у эканоміку як асобных рэгіёнаў, так і цэлай дзяржавы. Тому наша рэспубліка, з'яўляючыся, яшчэ адносна новым і нязведаным турыстычным напрамкам, мае добрыя перспектывы.

Навагрудчына турыстычная

Загадчык сектара турыстычнай і інвестыцыйнай дзейнасці аддзела эканомікі Навагрудскага райвыканкама Кацярына Пятроўна КІВАЧ упэўнена, што багатая гісторычна і культурная спадчына, унікальная прырода і ландшафт Навагрудчыны – важны турыстычны патэнцыял рэгіёну. І сёння наша галоўная задача – развіваць і выкарыстоўваць дадзены патэнцыял.

Заяўціца пра сябе

– Калі зазірнуць у будучыню, то мы б хацелі бачыць наш горад і раён адным з самых папулярных турыстычных цэнтраў Беларусі з добрым развітаем інфраструктурай турызму, – гаворыць Кацярына Пятроўна. – Спецыялістамі сектара распрацаваны план мерапрыемстваў па развіцці турыстычнай галіны Навагрудскага раёна, які прадугледжвае реалізацыю шэрага комплексных мер у трох ключавых накірунках: маркетынг турыстычных паслуг, стварэнне і абуладкоўванне аб'ектаў інфраструктуры і развіццё прыярэтычных галін турызму, якімі з'яўляюцца пазнавальны, рэлігійны, патрыятычны, экалагічны і спартыўны турызм.

Маркетынг турыстычных паслуг – гэта актыўнае прасоўванне рэгіянальных турыстычных прадуктаў на ўнутраным і зневінім турыстычных рынках, а таксама пазыцыянаванне Навагрудчыны як прывабнага турыстычнага накірунку. Мерапрыемствы гэтага блока ўключаюць выданне і распаўсюджванне рекламных матэрыялаў аб турыстычным патэнцыяле рэгіёну, удзел у тэматычных выстаўках і прэзентацыях, арганізацыю інфармацыйных тараў, размяшчэнне інфармацый ў СМІ і сетцы Інтэрнэт і інш.

Вы, прысвечаны святкаванню 220-годдзя з дня нараджэння А. Міцкевіча.

– У бліжэйшы час на Навагрудчыне плануецца правядзенне інфармацыйных тараў для прадстаўнікоў турыстычнага бізнесу і СМІ, – працягвае К.П. Ківач. – Так, у красавіку горад наведае дэлегацыя з Рэспублікі Польшча, будзе праведзены інфармацыйны тур для турыстычных аператараў і прадстаўнікоў беларускіх СМІ, а ў канцы мая чакаем прадстаўнікоў Літоўскага саюза журналістаў.

У лістападзе 2017 года пачаў працу сайт «Турызм і адпачынак на Навагрудчыне», дзе змешчана неабходная інфармацыя, якая можа спатрабіцца турыстамі пры планаванні свайго падарожжа. А для прафесіяналаў галіны падрыхтаваны да выдання турыстычны каталог Навагрудскага раёна.

– Адна з важных умоў паспяховага развіцця турыстычнай галіны – развітая інфраструктура: гасцініцы і аб'екты грамадскага харчавання, інфармацыйныя щыты, указальнікі, знакі; музей і будынкі, якія прадстаўляюць гісторычна-культурную каштоўнасць і з'яўляюцца ключавымі аб'ектамі паказу на турыстычных маршрутах, – адзначае Кацярына Пятроўна. – З

К.П. Ківач звярнула ўвагу, што ў верасні гэтага года на Навагрудчыне адбудуцца дзве значныя падзеі, якія павінны прывабіць турыстаў. Гэта святкаванне 220-годдзя з Дня нараджэння А. Міцкевіча і Міжнародны дзень пазэзіі, прымеркаваны да гэтай даты. Таксама на базе экспазіцыі гісторычна-краязнаўчага музея «Яўрэйскае супраціўленне на Навагрудчыне ў гады Халакоста» ў дзень 75-й гадавіны з дня ўцёкаў з Навагрудскага гета пройдуць памятныя мерапрыемствы і будзе прэзентаваны праект «Сцяна памяці».

Гаворачы аб перспектывах развіцця турызму на Навагрудчыне, Кацярына Пятроўна падкрэсліла, што неабходна прапаноўваць гасцям рэгіёну нетрадыцыйныя маршруты, якія павінны быць цікавымі людзям рознага ўзросту.

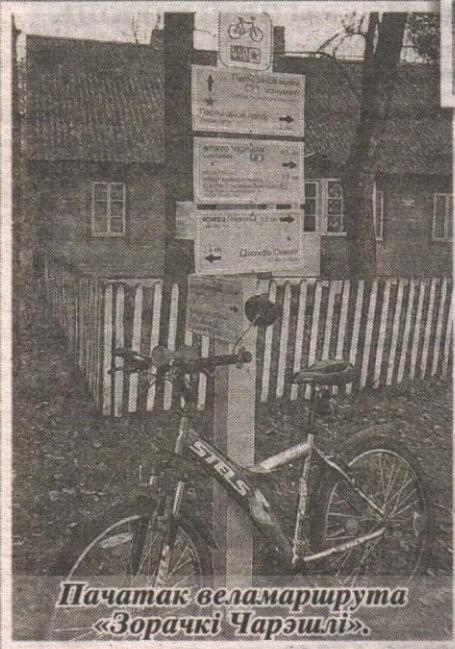
– Намі распрацоўваецца новы турыстычны маршрут экалагічнай накіраванасці, які спалучае ў сабе элементы лекцыі, квэста і прымісловай экспкурсіі, – сказала яна. – Для школьнікаў старэйшых класаў гэта экспурсія прафесіянальнай накіраванасці, якая будзе спалучаць наведванне навучальна-кансультатыўнага цэнтра праекта «Развіццё аднаўляльных крыніц энергіі ў Навагрудскім раёне – Дарожная карта для экалагічнай чыстай тэрыторыі», ветрапарку, станцыі па сартаванні цвёрдых бытавых адходаў і эколагічно-інфармацыйнага цэнтра на возеры Свіцязь. Адкрыць маршрут плануецца да канца красавіка.

На 3 ліпеня запланавана адкрыццё велатурыстычных маршрутаў, якія былі распрацаваны дзякуючы мясцовай ініцыятыве «Развіваем турызм на Навагрудчыне разам!», реалізаванай у рамках Пректа ЕС/ПРААН «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь». Усяго было створана і прамаркіравана 4 веласіпедныя маршруты: «Кароль Міндоўг», «Сэрца Гражыны», «Зорачкі Чарэшлі», «Летапісная Літва»; выраблены і ўстаноўлены інфармацыйныя стэнды, указальнікі і таблічкі для арыентавання велатурыстаў на маршрутах абулакавана 10 вел-

Спеціялісты сектара на выстаўцы «Адпачынак-2018».

ствы гэтага блока ўключаюць выданне і распаўсюджванне рэкламных матэрыялаў аб турыстычным патэнцыяле рэгіёну, узел у тэматычных выстаўках і презентацыях, арганізацыю інфармацыйных тураў, размяшчэнне інфармацыі ў СМІ і сетцы Інтэрнэт і інш.

Трэба сказаць, што ў дадзеным напрамку работа вядзеца досыць актыўна. За трох месяцаў бягучага года Навагрудак быў прадстаўлены на дзвюх міжнародных выстаўках — у Літоўскай і Латвійскай рэспубліках. У гэтыя дні ў Мінску працуе выстаўка «Адпачынак-2018», дзе спецыялісты сектара прадстаўляюць Навагрудчыну на стэндзе Нацыянальнага агенцтва па турызме Рэспублікі Беларусь. Таксама ў рамках гэтай выстаўкі праходзяць арганізаваныя Міністэрствам спорту і турызму прэзентацыі новых турыстычных маршрутаў і новых турыстычных аб'ектаў, дзе будзе расказаная пра эколага-інфармацыйны цэнтр на возеры Свіцязь, пра сетку веламаршрутаў, створаную ў горадзе і раёне, а таксама пра мерапрыемст-

самых маштабных мерапрыемстваў гэтага блока варта адзначыць кансервацию падмуркаў будынкаў, вежаў і сцен Навагрудскага замка і правядзенне рэстаўрацыйных работ у Любчанскам замку, добраўпрадакаванне тэрыторыі, прылеглай да вуліцы Малы Замак; капітальны рамонт і добраўпрадакаванне тэрыторыі Дома-музея А.Міцкевіча ў г. Навагрудку, развіццё экспазіцыі Навагрудскага гістарычна-краязнаўчага музея «Яўрэйскае супраціўленне на Навагрудчыне ў гады Халакоста», стварэнне новых аб'ектаў размяшчэння.

Проекты, маршруты...

— Турысты да нас прыезжуюць розныя, — расказвае Кацярына Пятроўна. — З замежных — у першую чаргу з Рэспублікі Польшча. Яны ахвотна наведваюць Дом-музей А. Міцкевіча і распрацаваны нами маршрут «Сцежкамі Адама Міцкевіча», які праходзіць па памятных мясцінах, звязаных з імем вялікага паэта. Туристам прапануецца не толькі экспкурсійнае аблугоўванне, але і анімацыйная праграма, наведванне эколага-інфармацыйнага цэнтра на возеры Свіцязь.

Сярод замежных турыстаў варта адзначыць таксама грамадзян Літвы і Ізраіля. У апошні час даволі актыўна развіваецца тэма яўрэйскага супраціўлення. Створана асобная музейная экспазіцыя. Есць дамоўленасць аб правядзенні прэзентацыі гэтага музеяна габ'екта і маршрутаў па штэтлах на базе беларускіх пасольскіх і консульскіх установ у ЗША і Ізраілі.

це велатурыстычных маршрутаў, якія былі распрацаваны дзякуючы мясцовай ініцыятыве «Развіваем турызм на Навагрудчыне разам!», рэалізаванай у рамках Праекта ЕС/ПРААН «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь». Усяго было створана і прамаркіравана 4 веласіпедныя маршруты: «Кароль Міндоўг», «Серца Гражыны», «Зорачкі Чарэшлі», «Летапісная Літва»; выраблены і ўстаноўлены інфармацыйныя стэнды, указальнікі і таблічкі для арыентавання велатурыстаў на маршрутах, абуладкавана 10 велапарковак і закуплена 10 веласіпедаў, якімі можа скарыстацца любы жадаючы, звярнуўшыся ў турысцко-інфармацыйны цэнтр.

Продзень сённяшні

— Не толькі гістарычнае мінулае цікавіць турыстаў, але і дзень сённяшні, — упэўнена К.П. Ківач. — На гэтым і грунтуецца пазіцыянуванне турыстычнага брэнда Навагрудчыны. Наш рэгіён не толькі з багатай гісторыяй, але і з вялікай будучынай. І нам ёсць што паказаць і расказаць гасцям горада. Выкарыстанне альтэрнатыўных крыніц энергii, увядзенне перадавых тэхналогій — гэтыя і іншыя тэмы могуць стаць асновай для цікавых і прывабных тэм для экспкурсій.

Водгукі турыстаў пра наведванне Навагрудчыны самыя добрыя. Але на сённяшні дзень, на вялікі жаль, мы з'яўляемся толькі транзітным цэнтрам. Больш чым на адзін дзень турысты ў нас не затрымліваюцца, — выказвае не-пакой Кацярына Пятроўна. — І ў гэтым напрамку нам яшчэ належыць працаўць. Першая праблема — адсутнасць калектыўных месц размяшчэння (гасцініц) з неабходным комплексам паслуг у тым аб'ёме, які патрабуе. Зараз у горадзе вядзеца будауніцтва двух такіх аб'ектаў — на вул. Міцкевіча і вул. Паштовай. Спадзяюся, што з іх увядзеннем праблема размяшчэння турыстаў вырашыцца і мы зможем працаваць двухдзённыя турыстычныя маршруты ў нашым раёне. Упэўнена, што турыстычную прывабнасць Навагрудчыны неабходна выкарыстоўваць у поўнай меры.

В. НАВАГРАН, «НЖ».